

FONDZA HUMANITARNO PRAVO
11000 Beograd, Terazije 6/III, Tel. 3811/658-430, Fax 646-341

Strah od četnika

"Borba" nastavlja da objavljuje izvode iz izveštaja Fonda za humanitarno pravo „o policijskoj represiji u Sandžaku u vremenu od oktobra 1993. do marta 1994. godine“, kao jedno od mogućih svedočenja

Opšti utisak koji je potvrđen u svim pojedinačnim slučajevima je egzistencijalni strah Muslimana od četnika. To osećanje pojačano je pretnjama službenih lica da će ih predati arkanovcima, šešeljevcima ili „Belim orlovi ma“.

Jednom od batinanih u pauzama je prečeno još brutalnijim postupcima „Belih orlova“ iz Višegrada: „Oni ne ubijaju odjednom nego ti odsekut prst, pa nos, pa uvo“. Prema navodima ljudi s kojima su razgovarali predstavnici Fonda, pojedini inspektor predstavljali su se kao četnici. Tako je inspektor Popović iz Užica, prilikom pretresa jedne kuće sve prisutne nazvao Turcima, a sebe i druga službena lica predstavio kao „mi smo četnici“.

Jedan od okrivenih za nelegalno posedovanje oružja, vezanih ruku odpozadi u stavu mirno bez oslanjanja na zid, u SUP-u Užice objasnio je zbog čega je nabavio pištolj: „Nabavio sam pištolj nakon posete Mirka Jovića (Srpska narodna obnova) i njegovog govora da Muslimane treba isterati, da ne smeju da imaju nikavu funkciju na poslu, da ne treba da služe vojsku i da ne treba da im se dozvoli da zavijaju sa džamija“. Na kraju ispitivanja inspektor je rekao sledeće: „Šta vi Muslimani uopšte tražite ovde, što se ne iselite? Oko pet ujutru je završio sa ispitivanjem i zaspao je, a ja sam ostao da stojim“.

Izmenjeno ponašanje načelnika SUP-a

U vezi sa brutalnim ponašanjem policije iz Prijepolja mnogi pominju načelnika Miletu Novakovića. Svi su zatečeni njegovim neposrednim učestvovanjem u batinjanju sugrađana. Pominju njegovo drugačije ponašanje u ranijim godinama. Prema tim navodima on je stekao veliko poverenje građana nakon izbacivanja iz grada nekoliko grupa raskalskih i militantnih rezervista i dobrovoljaca koji su leto '92. godine često boravili u Prijepolju, pre ili nakon odlaska u rat na teritoriju BiH. U to vreme, na vest da će Milet Novaković biti smjenjen, potpisivana je peticija kojom su građani zahtevali da ostane na funkciji načelnika policije zato što štiti interese građana i dobro služi zajednici.

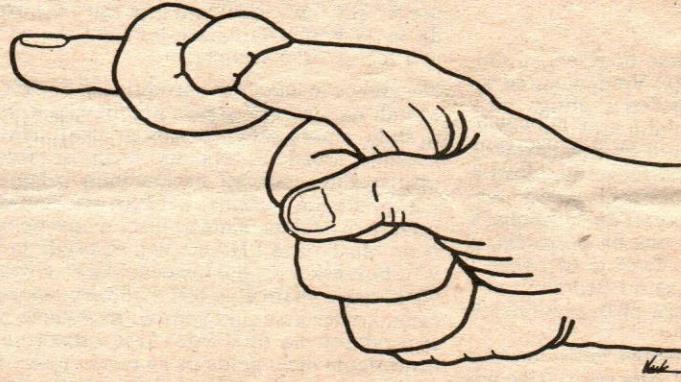
Prema navodima čoveka koji

udarac u pleksus od kojeg sam izgubio vazduh. Prestao je kada je u kancelariju ponovo ušao inspektor „Pop“. Požalio sam mu se, a on je na to rekao da će i on da me bije“.

Prema navodima batinanih najviše su tučeni zbog poricanja da imaju oružje, zbog toga što nisu znali da je SDA navodno delila oružje ili što nisu znali ko od Muslimana poseduje oružje. Jedan od samovoljno uhapšenih navodi da je policiju jako zanimala politika SDA i da je ispitivanje teklo po modelu „politički deo, pa razbijanje“: „Zatim su mi rekli da skinem čizme i da stavim noge na sto. Tukli su me palicom po tabanima i po dlanovima. Najviše ih je interesovala politika. Na kraju su doneli kantu hladne vode i naredili da stavim noge u kantu. Nekoliko puta su me izvodili u hodnik, pa pozivali na ispitivanje. Onda su me uveli u sobu u kojoj je bilo šest milicionera. Prepoznao sam Dučića, Lakovića, Dumića, Cvijanovića. Jedino me Cvijanić nije tukao. Tukli su me rukama, nogama, palicom po ledima, grudima, dlanovima. Dučić se peo na sto pa me odatle šutirao čizmom. Pretili su da će da me zapale, zakolju. Dvojica su me držala za ruke i za kosu, a ostali su me udarali nogama u grudi i

mi je oružje. Kada sam rekao da nemam, naredio mi je da se izujem i da naopako kleknem na stolicu. Tukli su me palicom po tabanima. Nikada nisam video takvu palicu, mislim da su je oni sami napravili. Ima metalni rukohvat, samo je vrh zavijen u gumeni, unutra je verovatno isto metal. Morao sam da ispružim ruke, pa su me udarali po dlanovima. Najgore je bilo što su tražili da skupim prste šake pa su me palicom udarali po prstima. Svi nokti su mi bili plavi. Posle je Dučić doneo kantu hladne vode i naterao me da stavim noge i ruke u vodu. Pustili su me da jedem i popijem lek koji mi je donela žena, a onda su nastavili. Ponovo sa izuvanjem. Laković je brojao i kada bih rekao da nemam oružje preto mi je duplom porcijom. I dobio sam. Udarao me sa obe ruke u uši, a Dučić me iz okreta udario nogom u grudi. Tada sam izgubio vazduh i pao. Dodaо me nogom u led. Udarao me inspektor državne bezbednosti.

Prema navodima ljudi s kojima su razgovarali predstavnici Fonda najviše su trpeli kada su udarani gvozdenom palicom: „U početku sam poricao da imamo oružje. Samo sam jednom video očevu pušku. Naredili su mi da naopako kleknem. Jedan me je držao za glavu, a drugi udarao palicom po tabanima. Najviše me je tukao Dučić. On je doneo kantu vode i naredio da stavim noge. Posle toga terao me je da trljam noge o tepih. To je strašno bolelo. Kasnije je došao Stan-

pesnicama po vratu, potiljku i ledima. Osetio sam kada su mi pukla rebra. Klečao sam, a oni su me i dalje tukli i naredivali da ustanem. A sve to vreme odvanzali su udarci iz druge sobe. Te dve sobe odvojene su vrati ma koja su se tresla pošto su K. L. udarcima bacali na vrata“.

O istoj technici svedoči penzioner kod kojeg je izvršen pretres

ko Bez. Tražio je da priznam da imam mitraljez, bombe i pušku M-48. Poricao sam, a on je onda naredio da mu donesu njegovu palicu. To je neka posebna palica sa držačem od metal. Udarao me tim metalnim delom po dlanovima. Ponovo sam morao da se savijem preko stolice i udarali su me tim metalom po tabanima i pesnicama po ledima i glavi. U jednom trenutku

gradana i ubroj stralja jednici.

Prema navodima čoveka koji ima ozbiljnih zdravstvenih problema susret sa komandirom je ovako izgledao: „Kada su me uveli kod inspektora Popovića ušao je Mileta Novaković i još jedan. Mileta me je odmah udario pesnicom u grudi. Uhvatio sam ga za ruku i rekao da me ne bije, da nisam zdav. On je znao da nemam jedan bubreg, odavno se poznajemo. Odgovorio mi je da će mi odvaliti i drugi, udarajući me u grudi i lice“.

Drugi kod kojeg takođe nije nađeno nelegalno oružje navodi da ga je komandir počeo tući kada je čuo da nije priznao. „Rekao sam mu da nemam šta da priznam. Dohvatio je stolicu i krenuo na mene, preteći i psujući. Onda me je udario u glavu s obe strane. Povukao me za jaknu, oborio na pod i šest-sedam puta pesnicom me udario u predelu bubrega. Kada sam ga upitao zašto me bije, dobio sam

O istoj tehnici svedoci penzioner kod kojeg je izvršen pretres i nije nađeno oružje: „Ne znam nijednog od tih milicionera i civila. Mislim da nisu odavde. Čim su me uveli pitali su me za oružje i počeli da tuku. Dvojica su me tukla, udarali su me pendrekom, rukama, pesnicama i šutirali. Onda sam morao da izujem cipele i da stavim noge na sto, pa su me pendrekom udarali po nogama. Jedan me je uhvatio za glavu i šakama mi trljaо uši. Mislio sam da će da ih otkine. Posle nekog vremena doneli su kantu vode i naredili da stavim noge unutra“.

Upotreba metalne palice

Član SDA kod kojeg takođe nije nađeno oružje iskusio je pendrečenje metalnom palicom po golim tabanima: „U sobi su bili milicionari Dučić, Laković Momir, Cvijović Mile, Minić i jedan kojeg ne poznajem. Laković me odmah dočekao pitanjem gde

udarati su mi tih metalom po tabanima i pesnicama po leđima i glavi. U jednom trenutku dvojica su uzeli palice i udarali me po tabanima, a brko u civilu me uhvatio za glavu, jednomrukom mi zapušio usta a drugom me šamarao, dok me četvrti udarao po leđima. Najviše su me tukli Dučić i Pejović. Držali su me od 3 popodne do iza devet uveče. Otac i ja danima smo se uvijali u kože da bi zalečili rane“.

U vezi sa upotrebom gvozdenе palice često je pominjan policijac koga su drugi oslovljavali imenom „Ljujo“. Navodno je iz Nove Varoši. Jednog vlasnika radnje, inače člana SDA je tom palicom navodno udarao po rukama, a pendrekom po leđima. Njegove pretnje su uzimane veoma ozbiljno jer je pominjao Šiptare: „Uz psovanje turske majke, pretio je da će nas Muslimane pogaziti kao žabe jer smo isti kao Šiptari“.

(Nastavlja se)